

BOROMEO

Časopis košických bohoslovcov

„BUĎTE SVÄTÍ, LEBO JA SOM SVÄTÝ.““
(1PT 1,16)

Obsah

- 3 Editoriál (František Sokyra)
4 Deň za dňom, krok za krokom (Šimon Mesarč)
6 Konečne „in“ (prváci) (Miloš Jaklovský)
13 Rok u severných susedov (Erasmus) (Matej Futej)
16 Svätosť – ten správny smer (Boris Byčánek)
18 POROZPRÁVAJME SA O ANKE (ROZHOVOR) (Boris Byčánek)
22 Kedy sa nebo spája so zemou (Peter Manko)
24 *Opovolani k svätosti* (František Sokyra)
26 Čnosť čistoty (Valentín Harničár)
27 [NE]Kontroverzná láska (Ján Pčolinský)
28 *Návrat k blahorečeniu Anny Kolesárovej* (Jaroslav Grocký)
30 Pred bránami svätosti (Ján Horváth)
32 SEMINÁRNE SLUŽBY (Tadeáš Jacko & Dávid Buzogán)
34 Miništantská univerzita (Matej Futej)
35 Odvážni mladí sa stretli v Prešove (Jaroslav Grocký & Valentín Harničár)
36 Futbal (Miloš Jaklovský)

Valentín Harničár
redaktor

Jaroslav Grocký
redaktor

Ján Pčolinský
redaktor

Peter Manko
zástupca šéfredaktora

Boris Byčánek
redaktor

Miloš Jaklovský
redaktor

Dominik Adamec
grafik

Editoriál

Milí naši čitatelia,

vitajte na stránkach nového čísla seminárneho časopisu Boromeo! Poznáte ten pocit, keď prechádzate popri budove, ktorá vás čímsi zaujme, a radi by ste si ju pozreli aj zvnútra? Možno ste počuli o peknom a príjemnom mieste a túžite tam stráviť istý čas. Občas stretneme ľudí, ktorí upútajú našu pozornosť svojím výzorom, správaním – tým, akí sú – a my by sme ich chceli spoznať viac, dozvedieť sa, ako a čím žijú, „ako to u nich doma vyzerá“. Vy ste sa rozhodli navštíviť stránky nášho časopisu a mám radosť, že vám v aktuálnom čísle môžeme ponúknuť náš pohľad na životný cieľ. Svätosť. Chceme sa spolu s vami zastaviť pri (azda) často nepovšimnutej skutočnosti, že aj obyčajný, jednoduchý človek sa môže stať svätým! Teda nielen kňazi, rehoľníci či rehoľníčky, ale aj laici. V uplynulých mesiacoch sme sa intenzívnejšie venovali týmto svedkom svätosti, preto vám ich radi predstavíme.

Naše srdcia nanovo zapálila ohňom radosti mladá dievčina z východu Slovenska, dnes už blahoslavená, Anna Kolesárová, ktorá si vo svojej jednoduchosti zvolila ten lepší podiel, to niečo viac. Plamienok radosti zo svedectva života zapaluje aj príklad blahoslavenej Sáry Salkházi, ktorá sa svojou službou pre druhých pripodobnila svojmu Majstrovi. Ohňom svedectva horeli aj traja kňazi, košickí mučeníci, ktorí boli verní odkazu Krista: „Kto vytrvá do konca, bude spasený“ (Mt 24, 13). A práve v tomto roku sa dostávajú intenzívnejšie do nášho povedomia: začal sa totiž prípravný rok na pripomenku ich silného svedectva viery a vernosti Bohu.

Naša úcta voči blahoslaveným a svätým nemá vyplývať z domnelého „magického pôsobenia“ na naše životy. Príklad, ktorý nám zanechali, nech je pre nás povzbudením i posilou v každodennom nasledovaní ich čnostného života.

Dúfam, že náš pohľad na svätosť, svedectvá, príklady tých, ktorí stoja pred dverami svätosti, budú pre vás aspoň malým povzbudením, obohatením a krôčikom k uvedomeniu si, že každý sa môže stať svätým, ba je k tomu povolaný!

František Sokyra
šéfredaktor

Deň za dňom, krok za krokom

AUTOR: ŠIMON MESARČ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Diakon František nesie relikvie novej blahoslavenej v procesii na obišovskej slávnosti.

Veni Sancte - slávnostné otvorenie akademického roka.

Otec arcibiskup incenzuje uloženie relikviu blahoslavenej Anny vo Vyskej nad Uhom.

Blahorečenie Anny Kolesárovej 1. september 2018

Krátko pred oficiálnym nástupom do seminára sme sa spoločne stretli v Košiciach na slávnosti blahorečenia mladého, nebojácného a jednoduchého dievčaťa z Vyskej nad Uhom – Anny Kolesárovej. Hlavným celebrantom slávnosti blahorečenia bol nový prefekt Kongregácie pre kauzy svätých, kardinál Giovanni Angelo Becciu. Na tento významný deň budeme určite dlho spomínať s láskou i vďačnosťou za šestnásťročné dievča, ktoré obetovalo svoj život, aby si zachovalo nevinnosť. Nech je nová blahosladená pre nás mocným príkladom veľkej odvahy a obety Kristovi.

Blahorečenie mučienice čistoty Anny Kolesárovej sa završilo v nedeľu 2. septembra ďakovným eucharistickým slávením v Dóme sv. Alžbety v Košiciach, ktoré bolo spojené aj s uložením relikvií blahoslavenej. Na záver otec arcibiskup Bernard Bober, ktorý predsedal sláveniu, vyhlásil pre Košickú arcidiecézu začiatok Prípravného roka na veľké jubileum štvorstého výročia mučeníckej smrti Košických mučeníkov.

Duchovné cvičenia 10. – 15. september 2018

Aj tento rok po prázdninách sme si vykonali duchovné cvičenia v Exercičnom dome sv. Ignáca z Loyoly v Prešove. Naším exercitátorom bol otec Ján Benkovský SJ. Pozornosť upriamil na dôležitú etapu Kristovho života, na jeho utrpenie. Boli sme povzbudení k vytrvalosti v modlitbe i v našom povolaní, aby sme dokázali aj v ťažkostiach vytrvať na ceste ku kňazstvu, na ktorú nás povolal sám Kristus.

Veni Sancte 24. september 2018

V tento deň sme spoločne s otcom arcibiskupom Mons. Bernardom Boberom začali nový akademický rok slávením svätej omše a vzývaním Ducha Svätého prosiac ho o jeho dary, pomoc a milosť pri zvládání našich študentských aj každodenných povinností. Otec arcibiskup nás vo svojej homilii okrem iného varoval i pred ponukami, ktoré vyzerajú lákavo, ale v konečnom dôsledku človeku môžu vážne ublížiť.

Po skončení svätej omše nasledovalo uvítanie prítomných pravákov a agapé, kde bol priestor aj na neformálne rozhovory.

Bl. Anna Kolesárová – uloženie relikviára 30. september 2018

Posledný septembrový deň sme navštívili Vysokú nad Uhom, rodnú obec blahoslavenej Anny Kolesárovej, kde sa uskutočnila slávnosť spojená s uložením jej relikvií v Kostole Sedembolestnej Panny Márie. Slávnosti predsedal otec arcibiskup Mons. Bernard Bober, ktorý vo svojom príhovore vyzdvihol viac ako 2000 mladých, ktorí sa inšpirovali príbehom blahoslavenej Anny a s odvahou sa zapísali do Knihy čistých srdiec. Urobili tak rozhodnutie žiť čnostný život a zachovať si čisté srdce až do manželstva.

Naše „tu som“ pri slávnostnom zapísaní našich mier medzi kandidátov diakonátu a kňazstva.

Odpustová slávnosť Obišovce 3. október 2018

Už stáročia veriaci nielen Košickej arcidiecézy putujú na obišovský Putnok k milostivému obrazu Kristovej Matky. Počas prvej októbrovej soboty sme ku Kráľovnej ruženca, obišovskej Panne Márii, putovali aj my bohoslovci spolu s našimi predstavenými.

Slávnostnej svätej omši predsedal Jeho Eminencia Jozef kardinál Tomko, ktorý v závere požehnal základný stavebný kameň Pastoračného domu blahoslavenej Anky Kolesárovej v Obišovciach.

Slávnosť sv. Karola Boromejského 3. november 2018

Začiatok novembra sa v našom seminári už tradične spája s odpustovou slávnosťou pri príležitosti sviatku sv. Karola Boromejského, orodovníka a patróna nášho kňazského seminára. Spoločne s otcom biskupom Marekom sme slávili sv. omšu v našom seminárnom kostole. Zároveň pred touto slávnosťou otec biskup štvrtákom požehnal reverendy a piatom breviäre. Pri slávení svätej omše otec biskup udelil akolytát našim spolubratom a následne prijal kandidátov na kňazstvo. V homílii sa nám prihovril rektor kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, doc. ThDr. Peter Majda, PhD., ktorý nám povedal, aby sme boli tými, ktorí budú sprítomňovať Kristovu tvár uprostred Božieho ľudu. Po skončení slávnostnej omše sme našu slávnosť zakončili spoločnou večerou.

Za život

7. november 2018

V stredu večer sme sa zúčastnili modlitbovej dušičkovej vigílie s názvom *Zapálme svetlo obetiam potratov*. Podvečerný program sa začal svätou omšou v Kostole Kráľovnej pokoja na ulici Milosrdenstva v Košiciach. Hlavným celebrantom bol otec arcibiskup Mons. Bernard Bober, ktorý sa vo svojom príhovore zamerail na falošné argumenty kultúry smrti a na to, prečo je dôležité byť budovateľmi kultúry života.

Vyvrcholením dušičkovej vigílie za nenarodených bol sviečkový pochod a krížová cesta pred nemocnicou na Rastislavovej ulici.

Slávnosť sv. Ondreja 1. december 2018

Prvú decembrovú sobotu sa v našej katedrále slávila slávnostná svätá omša spojená s celodieceznými rekolekciami. Kňazi našej arcidiecézy sa mohli stretnúť so svojimi biskupmi i s ostatnými spolubratmi, a tak sa navzájom povzbudiť. Zároveň do jednotlivých farností celej arcidiecézy boli vyslané dva relikviäre s ostatkami Košických mučeníkov pri príležitosti štyristého výročia ich mučeníckej smrti.

Slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie 8. december 2018

Ako po iné roky, aj tento rok si na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie piatáci pripravili akadémiu k oslave našej nebeskej Matky. Slávnosť sme prežili v sprievode slova, hudby i v rozjímaní nad týmto tajomstvom Matky Božej.

Bohoslovec Karol prijíma službu akolytu z rúk otca biskupa Marka.

Predstúpenie bohoslovcov piateho ročníka pri udeľovaní akolytátu.

Kardinál Tomko pri kázni na obišovskom odpuste.

Konečne „in“

AUTOR: MILOŠ JAKLOVSKÝ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Po ročnej prestávke sme v septembri mohli opäť privítať nových odvážlivcov, ktorí sa rozhodli vstúpiť do kňazského seminára. Hneď na začiatku sme im položili zopár otázok.

PETER ASTRAB (34 rokov, farnosť Budkovce)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky do seminára ?

Objavenie povolania sa u mňa udialo vtedy, keď som mal sedemnášť rokov. Už v čase môjho dospievania, keď naša rodina prežila prerod vo viere od zbožnosti v povinných medziach ku viere osobnej a dôvernej voči Bohu, som sa začal viac venovať osobnej modlitbe, zvlášť modlitbe ruženca. Navštevovali sme rôzne pútnické miesta.

Na základe Božích zásahov aj vo svojom osobnom živote som spoznal, že cesta kňazstva je pre mňa tou, na ktorú ma pozýva Boh. Už ako dieťa som pozoroval v sebe akúsi citlivosť pre Božie veci, trápilo ma, ak nimi niekto pohrdal alebo sa z nich vysmieval. Vo svojom vnútri som často uvažoval nad tým, ako evanjelium obhajovať. Kňazstvo je pre mňa služba zmierovania ľudí s Bohom, to Kristus koná cez kňaza svoju obeť za ľud. Kňaz je ten, ktorý sa za ľud prihovára a učí ho rozlišovať medzi tým, čo je správne a nesprávne. Prvýkrát som podával prihlášku pred 16 rokmi (neskôr som bol prijatý na štúdium teológie ako laik) a myslím si, že tieto stránky zďaleka nestačia na opis toho, čo formovalo moje povolanie. Musel som rásť v tom, čo znamená byť slabý a čo pre mňa znamená Božia moc a Božia milosť. Snažím sa, aby mojou cestou bol Ježiš Kristus.

Peter, vieme, že teológiu a učiteľstvo matematiky už máš vyštudované. Prezradíš nám, ako tráviš svoj voľný čas?

Záleží od okolností. Rád chodievam vonku s kamarátmi alebo sám na prechádzky a tento čas trávim v modlitbe. Keď sa chcem zaoberať nejakou tvorivou činnosťou, tak najradšej mám prácu na počítači. V tomto som samouk. Programujem internetové stránky, zaujíma ma grafika, tvorba videí a ďalšie počítačové zručnosti. Rád tiež počúvam inštrumentálnu hudbu.

MATEJ FEČO (20 rokov, Stuľany – farnosť Koprivnica)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky do seminára ?

O povolani som začal uvažovať ako miništrant už počas základnej školy. Toto volanie vo mne postupom času slablo, tak som sa ním nezaoberal. Medzičasom som sa dostal k službe kantora a organistu, keď toto volanie vo mne začalo znova rezonovať, v tejto službe som sa v ňom upevnil. Po nástupe na Gymnázium v Giraltovciach som bol už viac-menej rozhodnutý o mojom budúcom smerovaní a to ma v štúdiu na gymnáziu hnalo dopredu. Hnacím motorom k podaniu prihlášky bola túžba stať sa kňazom. Podporili ma v tom aj prípravné stretnutia, kde som sa zoznámil so životom v seminári, tiež vzory mnohých kňazov a, samozrejme, moja rodina.

Matej, vieme, že pravidelne navštevuješ Nemecko. Aké sú dôvody tvojej návštevy a čo si odtiaľ odnášaš?

Áno, je to pravda. Nemecko navštevujem pravidelne každý rok, najmä počas prázdnin. Dôvodom je návšteva mojej sestry a jej rodiny, ktorá tam žije a pracuje. Som vďačný za to, že môžem stále nanovo spoznávať inú krajinu a jej špecifiká. Vždy si odtiaľ prinášam mnoho zážitkov a skúseností, či už jazykových alebo duchovných.

RADOVAN GAJDOŠ (38 rokov, Háj – farnosť Turňa nad Bodvou)

Kedy si začal prvýkrát premýšľať o kňazstve? Čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky do seminára?

Prvá myšlienka smerom ku kňazstvu prišla ešte na základnej škole. Mal som rád prírodu a páčil sa mi život sv. Františka z Assisi. Tieto myšlienky som odsunul a išiel som študovať lesníctvo do Prešova. Rokmi som vystriedal niekoľko brigád a zamestnaní v Českej republike, Rakúsku, Anglicku aj v Taliansku. Sedem rokov som pracoval pre Štátne Lesy SR, z toho štyri roky ako lesník. Dlhodobý pobyt v prírode aj rozjímanie nad zmyslom života popri práci ma inšpirovali prihlásiť sa na farskú púť. Putovali sme cez Lurdy, Santiago de Compostela, Fatimu, Montserrat. Vrátil som sa ako „iný človek“. Po niekoľkých duchovných obnovách spojených s rozlišovaním povolania a rozhovore so svojim pánom farárom som poslal prihlášku do kňazského seminára.

Aké bolo tvoje predošlé povolanie a aké prírodné krásy Slovenska máš preskúmané?

Keďže som pracoval ako lesník vo Volovských vrchoch neďaleko Krásnohorského Podhradia pod kopcom Pipitka a dedinka, z ktorej pochádzam, leží v Slovenskom krase blízko Zádielskej doliny a ja milujem prírodu, veľmi rád navštevujem Slovenský raj a Tatry.

JAROSLAV GROCKÝ (28 rokov, farnosť Prešov-Sekčov)

Kedy si prvýkrát premýšľať o kňazstve? Čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky do seminára?

Myšlienka na kňazstvo mi napadla v minulosti viackrát, no nikdy som jej nevenoval zvláštnu pozornosť. Veci sa zmenili pred pár rokmi, keď sme dostali do farnosti nového kňaza, cez ktorého sa mi otvoril nový pohľad na kňazstvo. V mnohom mi poradil, povzbudil ma a nasmeroval. To som už pomaly končil vysokú školu, no stále som nemal celkom jasno, kam ďalej. Otázka kňazstva prišla znova, tak som sa ňou začal vážnejšie zaoberať. Vtedy začalo hlbšie rozlišovanie a hľadanie a počas tohto obdobia som sa začal akosi stále viac prikláňať aj k tejto možnosti – táto predstava ma začala naplňovať radosťou a pokojom. Niečo, čo pred časom bolo nemysliteľné. Prešiel čas, túžba stále rástla, a napokon som sa rozhodol vydať sa na túto cestu a podať si prihlášku do seminára. A čo bolo hnacím motorom? Určite túžba dať svoj život do služby druhým. A, samozrejme, Duch Svätý – ten mi dal odvahu k tomuto kroku. Nemal som už obavy, či na to mám, alebo, či som pripravený – Boh si predsa nepovoľáva pripravených, Boh si pripravuje povolaných.

Akú školu si vyštudoval pred vstupom do seminára a čo ťa na tom najviac fascinovalo?

Pred vstupom do seminára som študoval na Technickej Univerzite v Košiciach banskú geológiu a geologický prieskum. Tento odbor som si vybral hlavne preto, lebo mám veľmi rád prírodu a turistiku, najmä však hory. Najviac ma počas štúdia fascinovala tá dokonalosť prírody, krásna a logika, akú naša Zem má. V každom detaile možno nájsť stopu Stvoriteľa, len treba mať oči otvorené. Veľmi ma zaujala mineralógia – doteraz mám doma zbierku minerálov, z ktorých som mnohé ponachádzal sám (pozývam na prehliadku). Aj keď som sa po skončení štúdia geológie odborne nevenoval, boli to krásne roky. A keďže geológia skúma Zem a všetko pod jej povrchom a teológia zasa všetko nadzemské a božské, tak dalo by sa úsmevne povedať, že si teraz doplňam štúdiá, aby z toho raz vznikol jeden krásny celok :) .

JÁN HARČARIK (22 rokov, Proč – farnosť Pušovce)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky?

Prvýkrát premýšľať o kňazstve som začal už v detstve, keď ma ako malého chlapca zaujímalo, čo robí kňaz pri oltári na svätej omši. Keďže dedo bol kostolníkom, v kostole som trávil viac času. Neskôr som v našej dedinke začal miništrovať. Cez sväté omše ma oslovila aj liturgická hudba, tak som sa dal na cestu organistu v našom kostole v Proči. Podobných podnetov stať sa kňazom bolo viac, no začal som ich vnímať až teraz, keď sa spätne pozriem na „cestičky“ môjho života. Takto kľúčilo moje povolanie cez sväté omše, adorácie, stretká, cez náš mládežnícky spevokol, tábory... Hnacím motorom bol pre mňa okamih, keď do našej farnosti prišiel nový kňaz, ktorý sa mi stal veľkým príkladom pokory, ľudskosti. Príkladom kňaza, ktorý žije svoje kňazstvo radosným životom. Pozdravujem otca Tomáša Čapa.

Čo variš najradšej a čo bol tvoj najväčší gastronomický úspech?

Keďže pred nástupom do kňazského seminára som vyštudoval odbor kuchár, ako chlapec som skúšal uvariť si niečo - síce jedlé to nebolo, ale snaha bola. Postupom času som sa naučil aj niečo ukuchtiť. Gastronomický úspech? Keď som sa zúčastnil na májovej výstave studených mís na našej škole, to bol pre mňa úspech mojej profesie, ktorá ma baví. Najradšej varím sám nejaké fajnové *papanička*, no ale najviac si užívam varenie krupice, keď sa mi do toho *montujú* moji spolubratia v seminári.

VALENTÍN HARNIČÁR (21 rokov, Malý Šariš – farnosť Župčany)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky?

Myslím, že prvé nenápadné túžby po kňazskom povolani prišli už v detstve, keď som ako malý miništrant obdivoval, čo pán farár robí pri oltári, prípadne, čo má na sebe oblečené. Aj keď to pokladám skôr za detskú zvedavosť, než za seriózne uvažovanie nad životným povolaním, verím, že Pán Boh si človeka pripravuje od začiatku života. Prvé vážne uvažovanie o kňazstve však prišlo až o čosi neskôr, na strednej škole. V tom čase sa moja viera začala pomaly vyzúvať z „detských topánok“ naberajúc nový rozmer. Inými slovami, stala sa osobnou vďaka mojej rodine, katolíckej škole, spoločenstvu, ale hlavne vďaka veľkej Božej milosti. Hnacím motorom pre podanie prihlášky bolo pre mňa viacero inšpiratívnych impulzov a vynikajúcich príkladov kňazov, taktiež životné motto môjho birmovného patróna, sv. Jána Pavla II.: „Neboj sa!“ a viera v to, že keď Boh vkladá do srdca povolanie, dáva s ním aj milosť potrebnú na jeho zvládnutie.

Vieme o tebe, že si strávil rok v USA. Čo bolo jeho náplňou a čo ti Amerika v živote dala?

Ročná stredoškolská skúsenosť v Amerike mi dala veľa. Štúdium na katolíckej strednej škole ma naučilo, že spoznávanie svojej vlastnej a Božej identity je oveľa dôležitejšie ako dokonalé poznanie zákonitosti tohto sveta. Život v rýchlej americkej rodinke so štyrmi mladšími divokými súrodencami ma naučil, že pokoj a láskavosť v medziľudskej komunikácii sú omnoho dôležitejšie ako vynikajúce jazykové zručnosti. Spoznávanie americkej kultúry mi zase zbúrало množstvo hlúpych stereotypov, napr. že všetci Američania sú tuční a bohatí a nevedia, kde je Slovensko. Naučilo ma to aj rešpektovať odlišné názory a utvrdilo ma v presvedčení, že máme byť na Slovensku na čo hrdí a že si musíme vážiť svoju kultúru, lebo práve tá nás robí jedinečnou. Nuž a hľadanie nových priateľov mi ukázalo, že je určite lepšie mať menej úprimných a čistých priateľstiev ako kvantum povrchných kamarátov. Taktiež ma to ubezpečilo o tom, že aj keď sa človek občas cíti sám, v skutočnosti sám nikdy nie je. Boh je totiž celkom rovnaký - tak v Amerike, ako aj na Slovensku.

TIBOR CHROMČ (27 rokov, farnosť Pohorelá)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom podania prihlášky do seminára?

Keďže som od malička, dá sa povedať od prvých rokov na základnej škole, chodieval miništrovať a aktívne som sa zaujímal o veci súvisiace s kostolom, liturgiou, rád som sa zapájal do spevu, pomáhal v spevokole, pracoval vo farnosti, tak už z toho je vidieť, že cez to všetko si ma Pán postupne pripravoval a rástlo vo mne semienko povolania. Rovnako i moje osobné rozhodnutie poslať prihlášku a vstúpiť do kňazského seminára bolo rozhodnutím, ktoré bolo predovšetkým premodlené – či už to bola osobná modlitba, ale rovnako aj modlitba a duchovná podpora mnohých veriacich z mojej farnosti, za ktorú som, a vždy budem, vďačný.

Tibor, vieme, že po škole si nastúpil do práce. O akú prácu išlo?

Po skončení školy som 4 roky pracoval ako masér a obsluha wellness centra v jednom rekreačnom zariadení. Nakoľko som mal ukončené štúdium na gymnáziu, bolo potrebné si doplniť vzdelanie v tomto odbore, takže ešte pred nástupom na túto pozíciu som absolvoval masérsku školu vo Vrútkach v odbore športový masér. Ja osobne vidím aj v tomto veľké Božie riadenie, keďže som mal možnosť spoznať nových ľudí, vyskúšať si prácu s nimi a môžem povedať, že veľa veciam som sa tam priučil - aj čo sa týka komunikácie s ľuďmi a rovnako som si mohol vypočuť mnoho ľudských príbehov, ich radosti, ale i starosti, ktoré moji vtedajší klienti mali. Toto mi dalo veľa, ak Pán Boh dá a budem raz kňazom, aj vtedy bude potrebné byť pre ľudí takým „uchom“, ktoré ich vypočuje, keď im bude dobre, keď sa budú chcieť s niečím pochváliť, ale byť im na pomoci, aj keď im bude ťažko.

ŠIMON MESARČ (21 rokov, farnosť Veľká Lodina)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom pre podanie prihlášky?

„Povolal som ťa tvojím menom; si môj“ (Iz 43, 1). Hlas v mojom vnútri mohutnie, každým dňom hovorí: „Poď za mnou, Šimon!“ Čo mu odpoviem? „Kráčam, Pane Ježišu, za tebou, po tvojich cestách.“ A tento hlas mi je známy už od mojej mladosti. Mojm krstom, za ktorý vďačím svojim rodičom, som sa stal podobný Kristovi. Keď som prvý raz privítal Krista pod spôsobom chleba vo svojom srdci, radoval som sa s ním a vedel som, že Pán je blízko. Počas jedných letných prázdnin plných oddychu, dobrodružstiev, ale i nezabudnuteľných chvíľ, ktoré som prežil vo svojej domácej farnosti, spolu s vtedajším miestnym kňazom Jánom Tkáčikom, ma prvýkrát mojm menom povolal Pán, aby som ho nasledoval. Ono ho dňa začala moja túžba čo najviac sa priblížiť Bohu silnieť omnoho viac a Ježiš povedal: „Poď za mnou!“ Bol to ten hlas, ktorý ma sprevádza do dnešných dní a ten presný okamih bude naveky zapísaný v najväčšej hĺbke môjho srdca. Moja odpoveď bola jednoznačná. Tak ma našiel Kristus a takouto cestou, svojou odpoveďou, som k nemu prišiel ja. A čo bolo hnacím motorom podania pri-

hlásky do kňazského seminára? Bola i stále je to túžba nasledovať Krista. A táto túžba i jeho hlas silnie každým dňom: „Poď za mnou, Šimon, nasleduj ma!“ Ja počúvam Pánov hlas a kráčam za ním.

Aké hobby je v tvojom živote najväčšie a čo všetko si s ním už dosiahol?

Moje hobby? Spev, knihy, tanec, príroda, poézia, próza... som umelecká duša, som nástrojom v Pánových rukách. Už od útleho veku som spieval a tancoval v ľudovom súbore, kde som mal aj možnosť vystupovať na divadelných doskách, ktoré znamenajú svet a predstavujú sen tisícok umelcov, nielen doma, ale aj ďaleko za našimi hranicami. Recitovať poéziu a prózu som začal už skôr, ako som sa naučil čítať. Odkedy som sa naučil čítať, nechcem pustiť knihy zo svojich rúk, ony ma priviedli aj k početným recitačným súťažiam, na ktorých som sa neraz umiestnil na stupni víťazov. Vďaka mnohým knihám, ktoré som doposiaľ prečítal, nutká aj mňa písať to krásne slovo, ktoré bolo už na počiatku a sprostredkovať iným skrze ono slovo úsmev na tvári, posilu v trápeniach a pravú lásku k Slovu. Nielen v slove, ale i v prírode, na každom jej kúsku, nachádzam všemohúceho Boha, skrytého v tichosti, majestátnosti a nekonečnej krásе lesov, zakvitnutých voňavých lúk, jagavých prameňov, pomedzi mraky predierajúcich sa lúčov slnka osvetľujúcich naše životy.

VOJTECH TURKO (22 rokov, farnosť Lastovce)

Kedy si prvýkrát začal premýšľať o kňazstve a čo bolo hnacím motorom podania prihlášky do seminára?

Moja cesta k Bohu viedla už od malička. Ako malý chlapec som sa doma hrával na kňaza, pravidelne som chodil do kostola, a to bez toho, aby ma niekto nútil. Po prvom sv. prijímaní, ma náš duchovný otec zavolať ministrovat'. Nešiel som hneď, pretože som mal strach vystupovať pred ľuďmi, ale keď som začal ministrovat', strach pominul a ja som pocítil blízkosť Boha. Túžil som byť bližšie pri Bohu a slúžiť mu – toto bolo aj mojím hnacím motorom. Blízkosť Boha bola očarujúca – nič krajšie som dovtedy nepocítil. Ako ubiehali roky, nastúpil som na strednú školu, kde som sa začal viac upevňovať vo svojom povolaní. Chodil som na duchovné obnovy pre stredoškóľakov do Kňazského seminára na Spiši, kde som bližšie spoznával život bohoslovcov – a tam už moja budúca cesta bola istá. Po úspešnom ukončení strednej školy som podal prihlášku do Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach, v dôvere odovzdať Bohu svoje ďalšie putovanie na ceste za Kristom.

Ako si prežil čas pred vstupom do kňazského seminára?

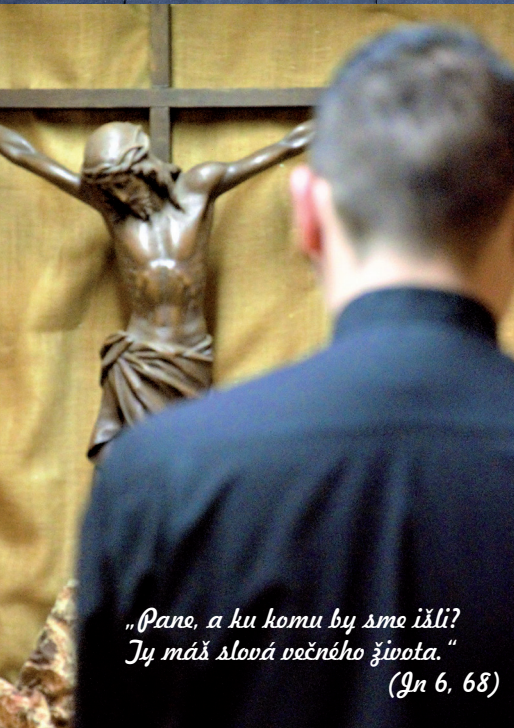
Čas pred vstupom do kňazského seminára bol veľmi krásny. Moje stredoškólske štúdium v odbore sociálno-výchovný pracovník mi pomohlo byť viac všímový na potreby blížnych. Zažil som mnohé skúsenosti s ľuďmi rôzneho veku, počnúc žiakmi základnej školy až po starkých v domove sociálnych služieb alebo s tými, ktorí potrebovali rôznu sociálnu pomoc. V mnohých z týchto ľudí, som neraz videl obraz Krista. Takéto boli časy pred mojim vstupom do kňazského seminára.

Cestou i necestou do krás prírody...

*... vybrali sme sa na opekačku, alias:
seminárny „teambuilding“...*

*„Pane, a ku komu by sme išli?
Ty máš slová večného života.“
(Jn 6, 68)*

*... aj tak, najväčšia krása sa nachádza v hĺbke našich sŕdc.
(duchovná obnova)*

*Naša Schola v
akcii.*

Putovali sme k Matke Božej do Obišoviec.

Rok u severných susedov

AUTOR: MATEJ FUTEJ

FOTO: ARCHÍV BOHOSLOVCOV

M

inulý rok traja naši spolubratia absolvovali mobilitu v rámci programu Erasmus u našich severných susedov v Poľsku. Preto sme ich poprosili, aby sa v tomto čísle podelili o svoje zážitky a skúsenosti.

BORIS BYČÁNEK – KRAKOV

Akademický rok 2017/2018 som prežil v Krakove, ktorý sa môže pýšiť titulom kultúrneho, duchovného i historického centra poľského národa. Toto krásne mesto na brehoch rieky Visly sa hlboko vpísalo do môjho srdca. Zažil som, že moderný život veľkomesta vie byť prepojený s tradíciou i duchovným rozmerom. V miestnom arcidiecéznom kňazskom seminári som našiel otvorené srdcia predstavených i bohoslovcov. Aj vďaka tejto skúsenosti som si uvedomil pestrosť medzi kultúrnymi a náboženskými tradíciami Poliakov a Slovákov. Som vďačný za tento rok, pretože teraz vidím veci, ktoré som pred tým bral ako samozrejmosť, a ony samozrejmosťou nie sú. Uvedomil som si, že hoci sme malý národ, vieme svojimi zvykmi a skúsenosťami obohatiť druhých. My i Poliáci si nárokuje, že sme krajinami pod Tatrami a naozaj pri peknom počasi z Krakova bolo vidieť na vršky Tatier.

Uvedomil som si, že hoci sa pozeráme na Tatry z iných strán a naše „turistické cestičky“ života sú odlišné, vrchol je jeden a ten istý. A toto vnímam ako najväčšie obohatenie pre mňa v tomto multikultúrnom svete. Pán Boh nás obohacuje našou rôznorodosťou.

Szczęść Boże!

PETER MANKO – LUBLIN

Môj príbeh s Erasmom sa začal veľmi zaujímavo. Jedného bežného seminárneho dňa, po tradičnej rannej káve so spolubývajúcim Borisom, ma z môjho každodenného behu dňa niečo vyrušilo. Boris sa niekam chystal. Hľadiac na jeho formálne oblečenie, nedalo mi nespýtať sa ho, kam ide. Jeho odpoveď, že sa ide k rektori, spýtať na výmenný pobyt do zahraničia, ma dostatočne nadchla, takže som šiel s ním za rektorom i ja. Azda od detstva pociťujem túžbu cestovať

a spoznávať ľudí, kultúry a spôsoby života. Tak po porade s rektorom sa začal dlhý proces administratívy a vybavovania programu Erasmus. Hneď na začiatku ma prekvapilo, že zdanlivo jednoduchá vec – študovať jeden rok v zahraničí – nesie so sebou toľko administratívnych úkonov, komunikovania medzi vysielajúcou a prijímajúcou univerzitou, a komunikovania s mnohými kompetentnými ľuďmi. Keďže mám rád ľudí a rád komunikujem, nebral som to ako ťarchu, ale ako nadobúdanie skúseností v komunikácii alebo jednoducho vec, ktorú treba vybaviť. Keď sa skončil proces vybavovania, nadišiel čas príchodu do Poľska – pre nás s Markom to bol Metropolitný seminár v Lubline. Bohoslovci nás s ochotou prijali a začal sa pre nás nový rok formácie v neznámom prostredí. Beriem to ako veľkú skúsenosť nahliadnuť do poľskej cirkvi, do života poľského seminára, ale tak isto aj do univerzitného života a samotného života miestnych ľudí. Asi najviac ma zaujala ich hrdosť na to, kým sú. Či už hrdosť na vlast a vedomie, že mnohí ich „dedovia“ platili krvou za ich dnešnú slobodu a za vieru. Páčilo sa mi, že mnohí kňazi sa nehanbili za svoje povolanie, ale budovali svoju identitu kňaza jednoznačne, a to už v seminári. Okrem tej poľskej kultúry, ktorá je podobná našej, som vďaka programu Erasmus spoznal aj iné kultúry. Mal som rád tie chvíle, keď sme sa na univerzite stretávali aj s ostatnými študentmi programu Erasmus. Spoznal som tak veľa ľudí z rôznych kútov sveta a vytvoril som si naozaj vzácne priateľstvá.

MAREK PICH – LUBLIN

Akademický rok 2017/2018 a zároveň štvrtý rok mojej formácie som strávil na východe Poľska v meste Lublin, ktoré je jedným z najstarších miest krajiny. Vyznačuje sa bohatou kultúrou a 700-ročnou históriou a je považované za významné centrum akademického života. Dva semestre mojich teologických štúdií som absolvoval na Katolíckej univerzite Jána Pavla II. v Lubline, známej predovšetkým pod

skratkou KUL. Dnes je jednou z najznámejších vzdelávacích inštitúcií v krajine a v danom akademickom roku oslávila 100 rokov od svojho založenia. Aj skrze toto jubileum sa pre mňa stal tento môj študijný pobyt jedinečným. Túto krajinu a univerzitu som si vybral preto, lebo som vedel, že mnoho slovenských kňazov tu absolvovalo doktorandské štúdium a tiež za-

vážilo to, že som vedel obstojne po poľsky a chcel som sa v tomto jazyku ešte viac zlepšiť. Vo všetkých ohľadoch je Erasmus výnimočnou a obohacujúcou skúsenosťou, ktorú môžem každému jedine odporučiť. Pre mňa to bol požehnaný čas. Ponúkol mi priestor spoznávať nielen novú krajinu, zvyky, kultúru, vzdelávací systém, mentalitu ľudí, ich duchovné prežívanie viery, ale tiež spoznávať seba samého v cudzom prostredí a, v neposlednom rade, prehĺbiť svoj duchovný život v krajine, ktorá je známa svojou silnou kresťanskou vierou a nábožnosťou. Vyskúšal som si štúdium na zahraničnej univerzite v medzinárodnom prostredí, spoznal veľa ľudí z rôznych kútov Európy a sveta, ich spôsob života a myslenia, zlepšil sa v komunikácii v cudzom jazyku a rozšíril svoje obzory. Ostalo vo mne mnoho nezabudnuteľných okamihov, nových zážitkov a nenahraditeľných skúseností, ktoré, verím, že prispievajú k môjmu ďalšiemu osobnostnému a duchovnému rastu.

Svätosť – správny smer

AUTOR: BORIS BYČÁNEK

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

el'krát hovoríme, píšeme a rozmýšľame o veciach, ktoré sami nerobíme, neprežívame, nemáme. Ak sa rozprávame o téme svätosti, mohli by sme si povzdychnúť:

„Zasa len teória!“ Samozrejme, poznáme veľa kníh, traktátov i homílií na tému svätosti. Pri pohľade na množstvo sôch v

Svätci sú ľudia, ktorým nič ľudské nie je cudzie.

našich kostoloch zobrazujúcich svätcov, nám téma svätosti môže pripadať veľmi vzdialená a vyhradená pre nejakú elitnú skupinu zasvätených osôb. V bežnom dennom zhone a množstve problémov, ktoré každý deň do našich životov život prináša, možno nie je téma svätosti na prvom mieste.

Pokúsime sa o vysvetlenie zdanlivo jednoduchého pojmu, akým svätosť je. Pomôžeme si hľadáním odpovedí na tri otázky: Čo je svätosť? Kto je svätec? Ako sa stať svätým? Aj keď' ozrejmiť niečo, čo sa javí na prvý pohľad ako bežné a samozrejmé, je oveľa zložitejšie, ako vysvetliť princíp fungovania spalovacieho motora.

Svätý Otec František vo svojom dokumente o svätosti, *Gaudete et exultate*, píše: „Každý svätý je posolstvom, ktoré Duch Svätý čerpá z bohatstva Ježiša Krista a darúva jeho ľudu.“ Môžeme z toho teda vyvodit' nasledovné: svätý je ten, kto je závislý na Kristovi, tak ako dar od darcu. Ide o trojrozmerný život: svätý žije z Krista, on je jeho učiteľ, zdroj sily. No to, čo od Krista dostal, si nenecháva pre seba, ale daruje ďalej. Dar má zmysel len vtedy, ak je podarovaný adresátovi. Nemyslíme si, že svätec sa rodí s telefónom v ruke, v ktorom má priamy kontakt na Pána Boha, a preto je mu ľahšie. Niekedy si svätcov idealizujeme a vyzdvihujeme iba ich heroické činy, ktoré nás na jednej strane povzbudzujú, no na druhej strane môžu vyvolať pocit nedosiahnuteľnosti. Ale je to práve naopak. Svätci sú ľudia, ktorým nič ľudské nie je cudzie. Vedia, čo je utrpenie a bieda Evinyých synov a dcér, pretože pre svoje spojenie s Bohom sú citlivejší na potreby a bolesti tohto sveta. Sú darom, lebo ukazujú na opravdivý zmysel živo-

ta, ktorý je mimo tohto sveta, to však neznamená, že by boli ľahostajní voči daniu okolo seba, práve naopak. Svätci sú ľudia vízie, ktorí prakticky žijú slová „ako v nebi, tak i na zemi“. Svätá Matka Tere-

za nenechala žiadneho trpiaceho odísť z tohto sveta bez dotyku lásky, ktorá bola predzvestou tej v nebesiach. Svät-

ci sú ľudia slobody, pretože uverili v toho, ktorý je Pravdou, a preto aj zoči-voči najväčšiemu „vyčíňaniu Zlého“, vedia vydať v moci Ducha Svätého, s ktorým sa snažili spolupracovať celý život, aj to najvzácnejšie, čo majú – svoj život. Spomeňme si na svätého Maximiliána Kolbeho a jeho obeť v prospech iného väzňa.

Svätci sú ľudia, ktorí svojím životom ukazujú krásu evanjelia, ba možno povedať, že sú chodiacim evanjeliom, aj keď' musíme vždy pamätať na to, že aj oni boli ľudia s chybami a nedokonalosťami. Neklaníme sa im, nedávame ich na roveň Bohu, ale vieme, že spolupracovali s Božou milosťou a zvláštnym spôsobom sa stali soľou zeme a svetlom sveta. Stali sa nástrojom Božej prítomnosti v tomto svete a svojím príkladom nás všetkých k tomu požívajú. Dnešný svet potrebuje svätých, ktorí mu opäť ukážu správny smer.

Trocha poézie...

O svätosti a všednosti

bohatstvo zeme
radosť sveta
zástupy tých, ktorým Boh zveril
zlomok svojho svetla,
aby ho niesli nocou ako pochodeň...

a potom ja a tieň,
ktorý sa tiahne za mojimi dňami...
bolesť a smútok...
... človek zamotaný do pavúčich sietí...

ťažké je usmiať sa...
ťažké je svietiť ako svätý
vo všednosti...

a predsa z drobných každodenných čností
sú pospriadané najvzácnejšie nite...

Modlitba za svätorečenie Božej služobnice Anny Kolesárovej

Nebeský Otče, Anna Kolesárová
ako mučeníčka čistoty
vydala svedectvo o bohatstve
vnútornej krásy každého človeka
a stala sa povzbudením pre mladých a rodiny
pri vytváraní úprimných a čistých vzťahov.
Prosíme ťa, na jej orodovanie
vypočuj tieto prosby
(teraz prednes svoje prosby...)

a daj, aby sme ju mohli
uctievať na oltári ako svätú.
Skrze Krista, nášho Pána.
Amen.

Modlitba sv. Františka o pokoj

Pane, urob ma
nástrojom svojho pokoja.
Daj, aby som vnášal lásku, kde
panuje nenávisť; odpustenie, kde
sa množia urážky; jednotu, kde
vládne nesvornosť. Daj, aby som
prinášal pravdu tým, čo blúdia;
vieru tým, čo pochybujú; nádej
tým, čo si zúfajú; svetlo tým,
čo tápu vo tmách; radosť tým,
čo smútia.

Pane, daj, aby
som sa snažil skôr potešovať
iných, než aby mňa potešovali;
skôr chápať iných, než aby mňa
chápali; skôr milovať iných, než aby
mňa milovali. Pretože len keď dávame
– nadobúdame; len keď zabúdame na
seba – nachádzame seba samých; len keď
odpúšťame – dostáva sa nám odpustenia;
len keď odumierame sebe – povstávame k
večnému životu. Amen.

POROZPRÁVAJME SA O ANKE

ROZHOVOR S O. JURAJOM JURICOM, VICEPOSTULÁTOROM V PROCESE BLAHOREČENIA

AUTOR: BORIS BYČÁNEK

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Každá doba má svoje udalosti, ktorými žije: vojny, prírodné katastrofy, futbalové víťazstvá... Niektoré sa zapíšu do dejín zlatými, iné krvavými písmenami, ale v konečnom dôsledku sme my tými, ktorí nesú odkaz udalosti v štafetovom behu dejín. Na Slovensku sme zažili za posledné mesiace mnohé udalosti, na ktoré sa isto s odstupom času budeme pozerat' s hrdosťou alebo s kajúcou pokorou. Jednou z takýchto udalostí je aj príbeh mladej 16-ročnej dievčiny z Vysokej nad Uhom v okrese Michalovce, ktorá položila svoj život v tragickom zápase so sovietskym „osloboditeľom“. Vynechajúc podrobnosti, jej životný príbeh a odkaz pretrval aj desiatky rokov komunistického mlčania a pritiahol tisícky mladých, ktorí v nej našli symbol boja za čisté srdce. 1. septembra 2018 aj Cirkev uznala, že jej príklad má v sebe hodnoty, ktoré ju pripodobnili trpiacemu Kristovi, a preto je vzorom pre každého človeka dobrej vôle. Práve o hodnotách a odkaze blahoslavenej Anny Kolesárovej sa budeme rozprávať s doc. Jurajom Juricom, ktorý pracoval na procese blahorečenia.

Otec Juraj, povedzte nám stručne, čo to znamená byť vicepostulátorom v procese blahorečenia?

Postulátor má v procese beatifikácie úlohu zabezpečiť, aby všetky kroky procesu prebehli v súlade s cirkevnoprávnymi predpismi. Vzhľadom na to, že náš postulátor bol v Ríme a na Slovensku iba jedenkrát, tak si ma vybral ako svojho zástupcu. Mojou úlohou teda bolo kontrolovať priebeh jednotlivých krokov v súlade s inštrukciou Sanctorum Mater, v ktorej Kongregácia pre kauzy svätých v

150-tich článkoch opisuje priebeh diecéznej fázy blahorečenia. Vicepostulátor tak kontroluje vytvorenie otázok pre svedkov (každému svedkovi bolo položených 87 otázok), vypočúvania svedkov (v našom prípade ich bolo 38), vytvorenie a prácu teologickej a historickej komisie, preklady do taliančiny, prácu notára, podpisy a pečiatky. V našom prípade teda vicepostulátor musel zladit' prácu

15-členného tribunálu a pravidelne komunikovať s postulátorom v Ríme a s úradmi vo Vatikáne. Je dobré pripomenúť, že úlohou diecézneho tribunálu je v podstate iba zozbierať dokumenty a materiály v danej kauze a odoslať ich do Ríma. Rozhodnutie o tom, či Anna Kolesárová mala byť vyhlásená za blahoslavenú, patrilo exkluzívne Kongregácii a následne Svätému Otcovi.

„... svätosť nie je iba pre kňazov a rehoľné sestry či pre mníchov, ale k svätosti je pozývaný každý človek. (...) Ona sa nestala svätou ani v tú osudnú noc jej mučeníctva 22. novembra 1944. Anna bola svätá dávno pred tým.“

Sv. Terézia Benedikta od Kríža povedala: „V najtemnejšej noci povstávajú najväčší proroci a svätci.“ Do akej temnoty dneška

prehovoril Duch Svätý skrze príklad Anky?

Je tu niekoľko rozmerov, ktoré nás majú oslovit'. Anna Kolesárová je prvou laičkou, ktorá bola na Slovensku vyhlásená za blahoslavenú. Je to signál, že svätosť nie je iba pre kňazov a rehoľné sestry či pre mníchov, ale k svätosti je pozývaný každý človek. Anna sa nestala svätou v septem-

bri 2018, keď bola slávnostne vyhlásená za blahoslavenú, ani v marci toho istého roku, keď jej beatifikáciu dovolil Svätý Otec. Ona sa nestala svätou ani v tú osudnú noc jej mučeníctva 22. novembra 1944. Anna bola svätá dávno pred tým. Bola svätou v týždňoch, mesiacoch a rokoch, keď vo svojom živote cez modlitbu, prijímanie sviatostí, sv. ruženec a plnenie si svojich stavovských povinností hľadala a nachádzala osobný vzťah k Bohu. Istý známy sa ma v tejto súvislosti opýtal: „To tak málo stačí, aby bol človek svätý?“ Pokojne môžeme odpovedať: „Áno, tak málo!“ Anna teda v momente svojej smrti konala spontánne a prirodzene, chrániac svoju integritu. Sme však presvedčení, že by si svoju integritu a čistotu bola chránila aj v čase mieru, aj keby mala na výber, aj keby mala bojovať s pokušením. Toto Annino pozvanie: ako získať a ako si zachovať čisté srdce, môže byť pre nás a pre súčasný svet, v ktorom cítiť aj nostalgiu po čistote, určite veľkým svetlom.

Pri čítaní rôznych článkov už nie som veľakrát prekvapený, že je Cirkev kritizovaná za rôzne veci, ale pri čítaní mnohých negatívnych postojov voči blahorečeniu Anny Kolesárovej som bol prekvapený, s akým nepochopením sa Cirkev stretla. Kde bol, alebo je, problém?

Blahorečeniu Anny predchádzala intenzívna verejná diskusia. Ako som už na inom mieste napísal, jej dôvodom bolo aj nepochopenie toho, čo tým vlastne Katolícka cirkev hlásala. Rovnako sa však dá povedať aj iné: cirkevná hierarchia si neskoro uvedomila, že táto téma bude osobitne zaujímavá aj pre občiansku spoločnosť a že je teda potrebné otázku tohto blahorečenia vysvetliť aj tak, aby bola pochopiteľná aj pre nekatolíkov. Slovník, ktorý sa bežne používa medzi ve-

A portrait of a middle-aged man with short dark hair and glasses, wearing a black clerical suit with a white collar. He is looking slightly to the right with a thoughtful expression. The background is a soft, out-of-focus blue.

A tak presvedčenie „radšej smrť ako hriech“, otázky nadprirodzených motívov nášho konania alebo predmanželskej čistoty, ktorým katolík bez problémov rozumie, neveriaci nemusia zdieľať.

riacimi, môže byť totiž ťažšie zrozumiteľný medzi tými, ktorí s nimi ich vieru nezdieľajú. A tak presvedčenie „radšej smrť ako hriech“, otázky nadprirodzených motívov nášho konania alebo predmanželskej čistoty, ktorým katolík bez problémov rozumie, neveriaci nemusia zdieľať. Ukázalo sa tak, že ak chcú byť katolíci pre širšiu spoločnosť zrozumiteľnejší, musia citlivejšie vnímať to, ako ich vyjadrenia môžu v tejto dobe virtuálnych médií pôsobiť aj mimo ich vnútorného kruhu. Ak si kresťania robia nárok na to, že môžu byť jednou z morálnych autorít, potom je legitímne, že sa od nich bude očakávať aj pridaná hodnota, ktorú sami hlásajú. Jednoducho, že túto hodnotu bude vidieť v našich postojoch, v životnom štýle, ale aj v samotnej komunikácii s nami. Zdá sa, že Cirkev potrebuje ešte pružnejšie reagovať na vyslovené i nevyslovené otázky, ktoré v dnešnej spoločnosti existujú.

Ste muž, katolícky kňaz, vedeli by ste sa s nami podeliť, ako vás blahoslavená Anna oslovila a čo priniesla do vášho života?

Z pozície kňaza a cirkevného právnika bola pre mňa celkom určite zaujímavá a atraktívna možnosť viesť tento proces na diecéznej úrovni a komunikovať s postulátorom a Kongregáciou v Ríme. Aj z tejto pozície môžem potvrdiť, že proces blahorečenia prebehol a Anna bola vyhlásená za blahoslavenú hlavne kvôli tomu, akej povesti svätosti sa tešila už od jej mučeníckej smrti. Od r. 1999 k jej hrobu putovali a putujú

Je to veľké povzbudenie a potvrdenie, že to dobrý Pán Boh s nami myslí vážne a že s nami kráča.

tisíccky mladých, ktorí – povzbudení jej príkladom – snažia sa o čistý život. Cirkevné

autority už iba zareagovali na to, čo medzi mladými existovalo. Môžeme v podstate povedať, že za posledných dvadsať rokov sa v rodisku Anny Kolesárovej, vo Vysokej nad Uhom, už vyformovala jedna generácia mladých ľudí, ktorí sú teraz milujúci manželia a starostliví rodičia. Je to veľké povzbudenie a potvrdenie, že to dobrý Pán Boh s nami myslí vážne a že s nami kráča.

Otec Juraľ, ďakujem vám za váš čas i sprostredkovanie vašej skúsenosti s dianím okolo blahorečenia Anny Kolesárovej. Nech vám Pán Boh aj na jej príhovor žehná vo vašej kňazskej službe!

o povolani k svätosti

AUTOR: FRANTIŠEK SOKYRA

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

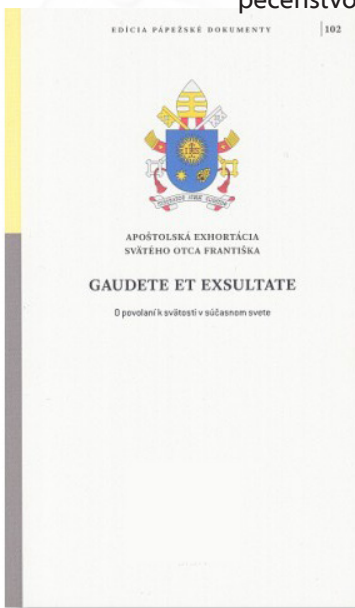
Stý „návod“ ako obsiahnuť svätosť v dnešnej dobe k nám prichádza aj od Svätého Otca Františka, ktorý Cirkvi daroval apoštolskú exhortáciu o povolaní k svätosti – *Gaudete et exsultate*. „Mojím skromným cieľom je, aby znova, ešte raz zaznelo povolanie k svätosti, v snahe vložiť ho do aktuálneho kontextu, s jeho rizikami, výzvami a príležitosťami.“ Exhortácia v sebe obsahuje slová na úvod a následne päť kapitol, v ktorých sú rozobraté viaceré aspekty na ceste k svätosti. Je napísaná pútavým štýlom s úmyslom vtiahnuť čitateľa do skutočnosti svätosti. Skúsme preto upriamiť svoju pozornosť na niektoré myšlienky Svätého Otca z tejto exhortácie o svätosti aj v kontexte toho, ako svätosť vnímame my.

Samotná prvá kapitola sa venuje povolaníu k svätosti – všetci sme k nej povolaní. „Svätosť je najkrajšou tvárou Cirkvi,“ tvrdí Svätý Otec František. A ďalej uvádza: „Všetci sme povolaní byť svätými tak, že budeme žiť s láskou a ponúkať vlastné svedectvo v zamestnaniach všedného dňa, tam, kde sa každý nachádza.“ Žiť prítomný okamih a naplňovať ho láskou, a tak bude svätosť rásť „malými gestami“ aj v našom živote. Svedectvo života je to, k čomu nás pozuje Svätý Otec a je to aj jeden z prostriedkov, ako sa každý z nás môže stať svätým. Pre toto svedectvo viery boli prví kresťania prenasledovaní. Oni boli ochotní položiť svoj život, aby nezapreli vieru. Tak sa stali pre nás svedkami a sami obsiahli veniec svätosti. Vidíme, že aj dosiahnutie svätosti si vyžaduje istú aktivitu. „Nie je zdravé milovať ticho a vyhýbať sa stretnutiu s druhým, túžiť po odpočinku a odmietať aktivitu, hľadať modlitbu a podceňovať službu.“ Práve

toto sú tie malé každodenné gestá, ku ktorým nás pozuje pápež František. Druhú kapitolu venuje dvom veľkým nebezpečenstvám, gnosticizmu a pelagianizmu. Nebezpečenstvo gnosticizmu spočíva v posudzovaní dokonalosti osôb podľa

kvality dát a poznatkov, ktoré sme nazhromaždili. Avšak podstata dokonalosti osôb je v posúdení ich lásky. Na druhej strane pelagianizmus pripisuje moc ľudskej vôli, osobnému úsiliu. Zabúda sa v ňom na to, že všetko závisí od Boha, ktorý nás prv miloval. Robiť bežné veci s láskou a nepodceňovať i nepreceňovať svoje poznatky, rozum či vlastné schopnosti – to nás privedie k správne postoju na ceste k svätosti. V tretej kapitole nám pápež František ponúka odpoveď na otázku: Čo treba robiť, aby sa človek stal dobrým kresťanom? Tre-

ba, aby každý robil svojím spôsobom to, čo hovorí Ježiš v reči o blahoslavenstvách (Mt 5, 2 – 12; Lk 6, 20 – 23). „Slovo „šťastný“ alebo „blahoslavený“ sa stáva synonymom slova „svätý“, pretože vyjadruje, že osoba, ktorá je verná Bohu a žije jeho slovo, dosahu-

je – v darovaní seba – pravé šťastie.“ Svätý Otec sa venuje jednotlivým blahoslavenstvám. Za každým blahoslavenstvom v jednoduchosti zhŕňa jeho podstatu:

1. blahoslavenstvo:

„Byť chudobný v srdci, to je svätosť.“

2. blahoslavenstvo:

„Reagovať s pokornou tichosťou, to je svätosť.“

3. blahoslavenstvo:

„Vedieť plakať s druhými, to je svätosť.“

4. blahoslavenstvo:

„Hľadať spravodlivosť s hladom a smädom, to je svätosť.“

5. blahoslavenstvo:

„Hľadiť a konať s milosrdenstvom, to je svätosť.“

6. blahoslavenstvo:

„Udržať si srdce čisté od všetkého, čo poškvŕňuje lásku, to je svätosť.“

7. blahoslavenstvo:

„Rozsievať okolo seba pokoj, to je svätosť.“

8. blahoslavenstvo:

„Prijať každý deň cestu evanjelia, aj keď nám spôsobuje problémy, to je svätosť.“

Závere tejto kapitoly veľmi odporúča „často znovu čítať tieto biblické texty, pamätať na ne, modliť sa s nimi a snažiť sa o ich „vtelenie“. Budú nám osožené; urobia nás skutočne šťastnými.“ Zároveň samotná svätosť a povolanie k nej nás pozýva aj k istému životnému štýlu, ktorý sa vyznačuje istými charakteristikami, ktoré tvoria akýsi model svätosti. Máme „zostať sústredení a pevní v Bohu, ktorý miluje a pomáha.“ Byť schopný žiť s radosťou a zmyslom pre humor; mať odvahu; spoločne napredovať v spoločensťve; snažiť sa žiť život modlitby, adorácie – toto sú niektoré skutočnosti, ktoré patria k životnému štýlu na ceste k svätosti.

Napokon v poslednej kapitole Svätý Otec píše o neustálom zápase, o potrebe bdlosti a o rozlišovaní medzi pôvodom vecí od ducha diabla, sveta alebo od Ducha Svätého. Pápež František konštatuje, že Mária „je svätou medzi svätými, najpožehnanejšou, tou, ktorá nás učí ceste svätosti a sprevádza nás na nej.“

Táto exhortácia O povolaní k svätosti v súčasnom svete je povzbudením pre celý kresťanský svet. Nanovo prízvukuje skutočnosť, že svätosť nie je len výsadou niektorých. Ale svätosť je tu pre všetkých bez rozdielov, tak pre mňa ako aj pre teba!

Čnosť čistoty

AUTOR: VALENTÍN HARNIČÁR

FOTO: TAEDÁŠ JACKO

Čo vám prvé napadne, keď sa povie slovo „čistota“ v bežnej konverzácii? Pracovitým gazdinkám azda lesk a žiara domácnosti, nezbednejším deťom snáď typická ranná či večerná hygiena, za ktorej nedodržanie dostali párkrát za ucho, starším možno známa ľudová múdrosť: Čistota – pol života. Aká prvá myšlienka sa vám zjaví v mysli, keď sa vysloví pojem „čistota“ v jeho duchovnom význame? Niektorým ľuďom napadne predmanželská čistota, iným vyhýbanie sa necudnostiam, ďalším téma celibátu. Duchovná čistota však nesúvisí iba so sexualitou človeka, ide v nej o čosi viac. A možno bežný a duchovný význam slovíčka „čistota“ súvisia spolu viac, ako si myslíme.

Sväté písmo hovorí o čistote už v prvej knihe Starého zákona – Genezis. Za čias Noema ľudia hrešili proti čistote a zarmútili srdce Boha, preto musela prísť na zem potopa (porov. Gn 6, 1 – 8). V Sodome a Gomore si muži žiadali obcovať s anjeli v podobe mužov (porov. Gn 11, 1 – 19). I Jakubov syn Jozef, ktorý bol predaný do egyptského otroctva svojimi bratmi, bol pokúšaný ženou svojho pána (porov. Gn 39, 7 – 12). Pri čítaní Knihy Levitikus si môžeme všimnúť ďalší význam slova čistota, teda jej obradný charakter, lebo súvisela s prinášaním krvavých obiet „čistých“ zvierat a s predpisom, že na židovských bohoslužbách sa môžu zúčastniť iba „čisti“. Aj takéto bolo chápanie čistoty v Starom zákone. Ježiš však vidí obrovský nedostatok v takomto čisto vonkajšom chápaní, a preto sa snaží v evanjeliu poukázať na inú čistotu. Preto vysvetľuje: „Nerozumiete, že všetko, čo vchádza do úst, ide do brucha a vylučuje sa do stoky? Ale to, čo vychádza z úst, pochádza zo srdca a poškvrňuje človeka“ (Mt 15, 17 – 18). Kristus teda celkom mení pohľad na čistotu. Dáva dôraz na vnútro pred vonkajškom. Táto „vnútorná čistota“ neznižuje dôležitosť sexuálnej čistoty, skôr ju dopĺňa. Veľmi jednoducho, ale zároveň krásne, to vysvetlil zástupcom vo svojej reči na vrchu, keď povedal: „Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“ (Mt 5, 8). Teda vraví, že táto čnosť sa má dotýkať predovšetkým toho, čo je v srdci, ktoré je centrum ľudskej bytosti – všetkých

našich myšlienok, pocitov, úmyslov, postojov, rozhodnutí, vzťahov, slov a skutkov.

O čistote sa veľa hovorí, no málo sa žije. V druhej časti blahoslavenstva však Pán Ježiš dáva najkrajší príslub tým, ktorí ju chcú žiť - skutočnosť, že ho uvidia z tváre do tváre. A keďže len svätí vidia Boha z tváre do tváre, *de facto* sľubuje svätosť. Poznáme mnohých svätých, ktorí čistotu srdca nielen žili, ale čosi o nej aj povedali. Napríklad svätý František Saleský, ktorý si na príhovor Matky Božej zachránil čistotu uprostred mravnej skazy, ktorá vládla v jeho dobe, prízvukuje svojej žiačke Filotei, že „čistota srdca je ľaliou medzi cnosťami, robí ľudí podobných anjelom“ a že „opravdivo nábožná duša musí byť čistá a poctivá vo svojich očiach, ušiach, rukách, nohách, ústach a v celej bytosti.“ Svätý pápež Gregor Veľký vraví, že „dokonalá čistota nahradzuje mučeníctvo.“ Poznáme aj svätcov, ktorí za čistotu dokázali bojovať aj za cenu smrti. Príkladom takejto nebojácnosti je pre nás jednoduché dievča z našich krajov, blahoslavená Anna Kolesárová, ktorej posledné slová pred zastrelením sú mená najlepších vzorov čistoty a svätosti: „Ježiš, Mária, Jozef!“.

Nuž, čo treba robiť, aby sa človek stal svätým? Stačí sa snažiť hľadať a plniť Božiu vôľu, vďaka ktorej budeme mať v srdci lesk a žiaru, o akú sa snaží šikovná gazdinka v domácnosti. Vykonávať rannú a večernú „duchovnú hygienu“ - teda nezabúdať na pravidelnú a vrúcnu modlitbu.

[NE]KONTROVERZNÁ LÁSKA

FOTO: MARTIN MAGDA ST.

AUTOR: JÁN PČOLINSKÝ

Tak ako je viera bez skutkov mŕtva, tak je aj láska bez gesta voči blížnemu mŕtva. Ankino gesto lásky bola obrana čistoty. No jej smrť sa chápe často kontroverzne. Zomrela pre niečo, čo dnes „nemá cenu, po čom sa šliape a považuje sa za stereotyp“. Maják na vysokom útese svieti, aby pomáhal lodiam bezpečne doplávať do svojho cieľa. Možno smelo povedať, že celý život Anky sa premenil na maják ČISTOTY, ktorý svieti mladým. Ponúka im cestu, ktorá je náročná, ale zároveň aj istotu, že po nej nejdú sami. O tom svedčí aj kniha Čistých srdc, do ktorej sa mladí majú možnosť zapísať. Dajú tak najavo, že sa slobodne rozhodli zachovať si čistotu až do manželstva. Anka je teraz ešte bližšie k nám, a to v relikviári v tvare srdca, v ktorom „žiarí“ a ktorý sa nachádza vo Vysokej nad Uhom. Jeho autorom je šperkár Marek Husovský. Tento relikviár bolo možno vidieť pri slávnostnom blahorečení na košickom štadióne TJ Lokomotíva. V nedeľu 30. septembra bol relikviár počas slávnostnej omše vo Vysokej nad Uhom natrvalo umiestnený do miestneho kos-

tola, kde Anka vyrastala. Počas svätej omše odznela pekná myšlienka „diamant v zemi nezhnije“. Tak sa ani na toto Ankino gesto nezapadlo. Ono „nezhnilo“, skôr naopak, v zemi zapustilo korene a prinieslo úrodu. Tak ako sa semienko, ktoré je sotva okom viditeľné, zaseje do zeme. A potom sa čaká. Po čase sa ono preberie zo svojho „spánku“, prerazí hrudy hlíny, ktoré sú nad ním a vyrastie v celej svojej kráse. A taký je aj osud Anky. Na začiatku nepatrné semienko, jedno gesto hlbokkej oddanosti a modlitby. To gesto „padlo“ do zeme, ale neuschlo. Čakalo, kedy bude ten najvhodnejší čas, aby vyšlo zo zeme. To semienko sa nakoniec ukázalo vo svojej celej kráse 1. septembra na košickom štadióne, keď bola Anka vyhlásená za blahoslavenú. Podľa vzoru Anky aj my sme pozvaní, aby sme prinášali úrodu. Niektorí ako pekári, iní ako automechanici, lekári, kaderníčky či krajčírky, každý tam, kde ho Boh poslal. Nebojme sa svedčiť o kráse kresťanstva. Ani Anka sa nebála a Boh ju odmenil, lebo on vidí aj v skrytosti.

Keď sa nebo spája so zemou

Pätnáste výročie návštevy Jána Pavla II. v Rožňave

AUTOR: PETER MANKO

FOTO: PETER MANKO, INTERNET

Prekrásny výhľad na výnimočné prírodné bohatstvá horného Gemera ma vie vždy chytiť za srdce. Najmä pri prechádzke po lúke obrypanej bylinami pod zalesneným vrchom Rákoš, ktorý sa rozpína nad Rožňavou ako strážca pokladov ukrytých v tomto meste. Modliac sa ruženec na lúčnom chodníčku vychodenom občanmi mesta, bežcami alebo „psíčkarmi“, prichádzam na miesto najkrajšieho výhľadu - na rozpínajúcu sa scéneriu baníckeho mestečka, dvoch najvýznamnejších krasových útvarov na Slovensku, Silickej a Plešiveckej planiny. Medzi nimi sa nachádza obrovské koryto starodávneho riečiska. Rieka, ktorá kedysi tiekla týmito zákutiami, vytvorila medzi týmito dvoma planinami obrovský žľab. Pri pohľade na tieto nádherné prírodné úkazy, zaliate krvavočervenými lúčmi zapadajúceho jesenného slnka, nedá mi nerozjímať o Božej dokonalosti a доброте. Tieto momenty vás ako by priam na kolenách prosia, aby ste sa as-

poň na chvíľu vhlbili do uvažovania o Božej nekonečnosti, o tom, ako Boh stvoril všetko, čo chcel, s takou trpezlivosťou, ako ubiehajú veky - všetko sa mení, formuje a on len jednoducho JE, je nad tým všetkým.

Kráčajúc s ružencom v ruke po spomínanej lúke nad mestom, prichádzam na veľmi dôležité miesto pre nás Rožňavčanov. Pred pätnástimi rokmi tu priniesol Najsvätejšiu obeť dnes svätý pápež Ján Pavol II. Je to taktiež lokalita s najkrajším výhľadom. Lenže ten výhľad je trochu iného charakteru. Je

to výhľad na nebo. Na lúke, ktorá svojím sklonom tvorí prírodný amfiteáter pod Rákošom zo severnej strany a nad malebnou krajinkou horného Gemera z južnej strany. Slnkom zaliata krajinka aj spomienky na návštevu takého svätého pápeža v našom baníckom mestečku Rožňava ma vovádzajú do hlbokkej meditácie. Môj pohľad sa však teraz upiera na čnosti tohto veľkého svätého. Ako je možné, že pred pätnástimi rokmi presne tu stál a chodil muž, taký ako my

to výhľad na nebo. Na lúke, ktorá svojím sklonom tvorí prírodný amfiteáter pod Rákošom zo severnej strany a

nad malebnou krajinkou horného Gemera z južnej strany. Slnkom zaliata krajinka aj spomienky na návštevu takého svätého pápeža v našom baníckom mestečku Rožňava ma vovádzajú do hlbokkej meditácie. Môj pohľad sa však teraz upiera na čnosti tohto veľkého svätého. Ako je možné, že pred pätnástimi rokmi presne tu stál a chodil muž, taký ako my

všetci, z mäsa a kostí, a teraz sa na nás pozerá z nebeských výšin spred tváre Boha? Hľadiac na jeho čnosti, činy a skutky upriamené na Božiu vôľu, uvedomujem si zrazu, že mnou preniká ešte väčší pokoj ako pri pohľade na môj rodný kraj. Pokoj, ktorý nezahynie ubiehajúcimi vekmi, nikdy nevyschne ako tá rieka medzi planinami, a nikdy nezapadne ako to zapadajúce slnko, ktoré vrhá tie ohnivě lúče. Postupne sa ma zmocňuje otázka, či tento výhľad na nebo mi nie je viac „rodnejší“ ako môj rodný kraj? Avšak táto otázka sa rýchlo premieňa na moje presvedčenie. S obrovskou bážňou a túžbou sa na konci ruženca modlím, aby mi toto presvedčenie pretrvalo navždy.

Pre mňa, rodeného Rožňavčana, sú tieto miesta veľmi výnimočné. Hoci som bol ešte mladý a tú vzácnu návštevu svätca som vtedy neprežíval tak hlboko, dnes viem, aj prostredníctvom tohto veľkého svätého, že okrem tých fyzických miest našej „lúčky“, sú pre mňa ešte dôležitejšie vyhliadky na nebeské pastviny. Celá Rožňavská diecéza má v úcte miesto, kde dnes stojí pamätník v podobe biskupskej mitry v pápežských farbách. Na počesť pätnásteho výročia tej-

to návštevy sa tu konala svätá omša, ktorú celebraval rožňavský otec biskup Stanislav Stolárik.

Svätý pápež Ján Pavol II., tak ako aj všetci svätí, sú pre nás nielen vzorom v čnostiach a mocným príhovorom u nebeského Otca. Sú pre nás aj povzbudením, že svätosť je možná!

Práve svätý Ján Pavol II. blahoslavl a svätorečil mnohých. Medzi zástupmi v nebi sú aj svätí košíckí mučeníci, blahoslavená Sára Salkházi, blahoslavená Anna Kolesárová, a mnohí ďalší, ktorí svojou skromnosťou a pokorou slúži-

li Bohu a blížnym. Ani jeden svätý nás svojím životom neučí o tom, ako je to nemožné, veľmi vzdialené a nedosiahnuteľné. Práve naopak. O našej svätosti sa rozhoduje tu a teraz. Je to rozhodnutie našej lásky, nádeje a viery v každodenných činnostiach dňa. Okolo nás sú svätí, o ktorých ani nevieme alebo nie sú známi pre svoju pokoru a iné čnosti. Pretože Boh prebýva v skrytosti.

O našej svätosti sa rozhoduje tu a teraz. Je to rozhodnutie našej lásky, nádeje a viery v každodenných činnostiach dňa.

Návrat k blahorečeniu Anny Kolesárovej

AUTOR: JAROSLAV GROCKÝ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Blahorečenie, teda slávnosť, pri ktorej je Boží služobník vyhlásený za blahoslaveného a je mu povolený verejný cirkevný kult, je pre miestnu cirkev veľmi radostná a vzácna udalosť. Našu Košickú arcidiecézu takáto radostná správa potešila 6. marca 2018, keď Svätý Otec František schválil dekrét o mučeníctve Božej služobníčky Anny Kolesárovej, ktorá v závere druhej svetovej vojny obetovala svoj život, aby si zachovala nevinnosť. Samotné blahorečenie sa uskutočnilo 1. septembra 2018 na štadióne TJ Lokomotíva v Košiciach a stalo sa bezpochyby najväčšou náboženskou udalosťou roka 2018 na Slovensku. Slávnostnú svätú omšu celebroidal nový prefekt Kongregácie pre kauzy svätých, Mons. Giovanni Angelo Bacci, legát pápeža Františka. Od tejto udalosti ubehlo už niekoľko mesiacov a my vám spätne prinášame niekoľko pohľadov bohoslovcov na túto slávnosť – ako ju prežívali a čo pre nich blahoslavená Anka znamená.

MILOŠ JAKLOVSKÝ

Slávnosť blahorečenia Anky som prežil veľmi intenzívne. Najväčším momentom explózie radosti v mojom vnútri bolo, keď vojaci prinášali Ankinu relikvie cez celý štadión, až dopredu pred oltár. Prečo to bolo tak? Pred touto slávnosťou som bol na ročnej pastoračnej praxi vo farnosti Pavlovce nad Uhom, čo znamená, že som bol rok veľmi blízko Anky, keďže Vysoká nad Uhom je jej filiálna obec. Keď som tam prišiel, začal som čítať Ankin životopis. Veľmi ma nadchlo, keď som uvidel v knihe fotku z krstnej matriky a hneď som šiel sám si túto udalosť v matrike nájsť. Čím viac som čítal, tým viac som si uvedomoval, že sa nachádzam na miestach, kde Anka žila. A práve vtedy, keď prinášali Ankinu relikviu, uvedomoval som si, akú milosť som mal, že som mohol stráviť rok v jej blízkosti. Čas strávený pri jej hrobe nebol prázdny a nie raz som si tam vylial svoje srdce a odchádzal som s neopísateľným pokojom. O to vrúcnejší vzťah mám s ňou teraz, keď je už vyzdvihnutá na oltár.

Anka je pre mňa vzorom neuveriteľnej odvahy a odovzdanosti. Jej jednoznačné a rázne rozhodnutie vo mne vzbudzuje údiv. Mala pred sebou voľbu a bola si vedomá následku svojho rozhodnu-

tia. Rozhodla sa. Toto rozhodnutie by však nebola schopná urobiť bez toho, ak by nemala dôveryný vzťah s Ježišom, ak by mu nebola úplne odovzdaná. O to viac ma učí láske ku Kristovi, aby som aj ja ešte viac túžil byť bližšie pri ňom.

FRANTIŠEK BUJŇÁK

Blahoslavenú Anku vnímam ako presne načasovaný dar z neba. Niežeby iné dary z neba prišli v nevhodnom čase, ale pri tomto dare, našej novej blahoslavenej, akosi viac vnímam to, že

Pán nám dáva všetko v tom najlepšom čase. Myslím si, že Anka je jasnou odpoveďou neba na to, ako je dnes čnosť čistoty znevažovaná. Je povzbudením hlavne pre mňa osobne, aby som sa ešte viac usiloval budovať v sebe čnosť čistoty.

Priznám sa, že samotnú slávnosť som nejako hlboko neprežil, nakoľko som slúžil spevom. Po skončení svätej omše sme v zbere zistili, že sväté prijímanie pre nás zboristov nie je, nakoľko sa Eucharistia už preniesla do kostola. Prvotná informácia bola, že prijať Eucharistiu na štadióne už nie je možné. Po niekoľkých telefonátoch sa situácia zmenila, avšak kto chcel ísť na sväté prijímanie, musel čakať minimálne dvadsať minút hladný a unavený v popoludňajšej horúčave. Bol som však veľmi povzbudený tými, ktorých neodradil ani hlad, ani čkanie na prijatie Eucharistie, a keď nám sväté prijímanie nakoniec doniesli do nášho stanu pre hudobníkov, tak Pána Ježiša privítali spontánnym úprimným potleskom.

Samotná hodnota daru novej blahoslavenej mi akosi začala dochádzať po skončení slávnosti a deje sa to až dodnes. Aj na príhovor blahoslavenej Anky prosím Pána o dar čistoty. Čistoty, ktorá spočíva v uvedomení si hodnoty osoby opačného pohlavia. Že tá druhá osoba je stvorená na Boží obraz a je zrkadlom Boha, aj keď si to možno ona sama neuvedomuje.

RASTISLAV GÖNCI

Slávnosť blahorečenia Anky Kolesárovej na mňa veľmi dojímavo pôsobila hlavne pri myšlienke, že je to nová blahoslavená Slovenka. Tešil som sa veľkému počtu veriacich, dokonca tam boli aj veriaci zo zahraničia. Je to niečo nádherné prísť preukázať vďaka za novú blahoslavenú tak ďaleko. Celá slávnosť sa niesla v krásnom duchu a poukazovala na vernosť a čistotu Kristovi, ktorý sa stal prvoradým v jej živote. Týmto úkonom ukázala nám všetkým, že je možné úplne sa mu oddať. Fascinoval ma aj akt prinášania relikviára, ktorému sa prejavila značná úcta za sprievodu mladých dievčat, ktoré prinášali dopredu ľalie na znak jej nevinnosti. Slová v kázni kardinála Becciu nás povzbudzovali, aby sme sa stále snažili o svoju svätosť, aby sme to nikdy nevzdávali. Mnohokrát však zabúdame na náš cieľ, pre ktorý žijeme a máme žiť – byť svätým. Blahoslavená Anka ma veľmi oslovila svojím činom. Pozemský život jej bol „ľahostajný“, pretože sa pripravovala na ten večný. Túžila po Kristovi až tak, že povedala NIE hriechu a ÁNO večnému šťastiu. Nech sa Anka stane naším vzorom, nasledujme ju v oddanej čistej láske voči nebeskému Otcovi.

Pred bránami svätosti

AUTOR: JÁN HORVÁT

FOTO: INTERNET

Blahorečenie alebo beatifikácia (z lat. beatus – blažený) je proces, ktorý predchádza vyhláseniu konkrétnej osoby za blahoslavenú v Katolíckej cirkvi, pričom sa podrobne skúma jej život, postoje a skutky. Pritom môže každý podávať voči blahorečeniu danej osoby námietky. Blahorečená osoba sa nazýva blahoslavená.

Aj dnes sme svedkami beatifikácie viacerých osobností, ktoré boli našimi súčasníkmi alebo pochádzajú z nedávnej histórie. Sme svedkami toho, že dnes Cirkev vyhlasuje za svätých aj „bežných“ ľudí, kňazov, rehoľníkov, ale i laikov, ktorí sa na prvý pohľad nevyznačovali žiadnymi výnimočnými mystickými alebo zázračnými skutkami. Aj príklad svätej Terézie od Dieťaťa Ježiša nám poukazuje na to, že nie je podstatné robiť veľké veci, ale podstatné je robiť aj malé veci s veľkou láskou. To je svätosť, ku ktorej je povoláný každý z nás. Krstom sme všetci včlenení do Cirkvi a povolani ku svätosti. Svätou sa má stať matka, ktorá s láskou vychováva svoje deti, rehoľná sestra, ktorá s trpezlivosťou vyučuje náboženstvo či ošetroje pacientov, otec rodiny, ktorý usilovne pracuje, aby uživil svoju rodinu. Svätosť nie je vyhradená iba výnimočným ľuďom, svätosť je pre každého, kto si zastáva svoju úlohu a robí to s láskou. Aj Kódex kánonického práva v Kán. 210 určuje „všetkým veriacim povinnosť venovať svoje sily na to, aby viedli svätý život a napomáhali vzrast Cirkvi a jej ustavičné posväcovanie.“ Taktiež Druhý vatikánsky koncil hovorí o povolaní k svätosti: „Všetci veriaci v Krista sa budú posväcovať vo svojich životných podmienkach v spolupráci s Božou vôľou, prejavujúc všetkým v časej službe lásku, ktorou Boh miluje svet.“ Teraz sa spoločne zastavme pri niektorých „osobnostiach“, ktoré „stoja pred dverami svätosti“ a túto celoživotnú úlohu sa snažili naplno uskutočňovať vo svojom živote.

Ján Vojtaššák

„Bože, osláv svojho služobníka Jána Vojtaššáka, aby sme si ho mohli uctievať na oltároch celej cirkvi...“ modlia sa pri každej svätej omši veriaci Spišskej diecézy. K beatifikácii biskupa Jána Vojtaššáka vyzval pápež Ján Pavol II. počas svojej návštevy Slovenska v roku 1995. Diecézna fáza procesu blahorečenia sa skončila v roku 2000. Ján Vojtaššák ako rektor seminára v bohoslovcoch vzbudzoval rešpekt, ale na druhej strane aj obdiv. „Bol k nám vždy veľmi milý, priateľský. Usmieval sa. Radi sme sa s ním zhovárali,“ spomína Fridrich Fritz s radosťou. Ján Vojtaššák sa počas svojho kňazského povolania usiloval chrániť Cirkev pred politickým a ateistickým tlakom, ktorý na ňu vyvíjal komunizmus. Organizoval duchovné obnovy pre veriacich, tiež duchovné cvičenia pre kňazov. Veľké úsilie vynakladal najmä v obrodení školstva, pokúšal sa predovšetkým o záchranu katolíckych škôl. V roku 1950 bol zatknutý, odvedený do sústreďovacieho tábora a následne uväznený. Vzal mu celý majetok a navyše stanovili vysokú pokutu. Odsúdili aj ďalších biskupov, Petra Pavla Gojdiča a Michala Buzalku. Vtedy 72-ročný Ján Vojtaššák vystriedal viacero väznic, bol prinútený ťažko pracovať. Biskup onedlho ochorel a vo veku 88 rokov s podlomeným zdravím 4. augusta 1965 zomiera.

Ján Havlík

Ďalší Slovák trýznený za komunizmu je Ján Havlík. Narodil sa 12. februára 1928, zomrel 27. decembra 1965. Bol seminaristom Misijskej spoločnosti sv. Vincenta. Obetavý muž, ktorý skutkami svedčil o trvalo platných hodnotách. Svedok viery, ktorý slúžil pravde i za cenu svojho života. Strávil niekoľko rokov vo väzení a na nútených prácach v uránových baniach. Na konci leta 1958 bol obžalovaný druhýkrát kvôli misijnej službe spoluväzňom. Bol mu navyšeň trest o ďalší rok. Jeho zdravotný stav bol však už v roku 1960 natoľko zlý, že musel byť prevezený do väzenskej nemocnice. V októbri 1962 bol síce prepustený na slobodu, ale s podloženým zdravím, na ktorom sa vážne podpísalo fyzické trápenie i psychické stresy. Zomrel na Vianoce v roku 1965 vo veku 37 rokov.

Ján Mastiliak CSSR

Aj Gréckokatolícka cirkev na Slovensku má svojho kandidáta na blahorečenie, je ním ThDr. Ján Mastiliak CSSR. Mastiliak bol gréckokatolícky kňaz, prvý slovenský redemptorista, profesor. Absolvoval štúdiá v Ríme, pre vojnové udalosti sa nemohol vrátiť na Slovensko, a preto začal prednášať na Pápežskom orientálnom inštitúte v Ríme. Na Slovensko sa vrátil v r. 1944. V noci z 13. na 14. apríla 1950 bol zatknutý a súdny proces s ním sa začal 1. apríla 1950 v Prahe na Pankráci. Spolu s ďalšími rehoľníkmi bol obžalovaný z vlastizrady a špionážnej činnosti. Podľa mienky súdu bol J. Mastiliak najnebezpečnejším zo všetkých, lebo na svoju špionážnu činnosť bol zvlášť pripravovaný vo Vatikáne. Ból odsúdený na doživotie, peňažnú pokutu vo výške 50 tisíc korún, konfiškáciu celého majetku a stratu čestných občianskych práv na desať rokov. Na následky dlhoročného väzenia sa podrobil operácii. Postihla ho choroba, ktorá mu stiahla a skrivila ústa. Jeho najväčšou zásluhou bola tajná príprava kňazov - rehoľníkov, hlavne redemptoristov, pretože oficiálne študovať nemohli. Zomrel 18. septembra 1989 vo veku 78 rokov.

VICECEREMONÁR

AUTOR: TADEÁŠ JACKO

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Viceceremonár je pomocníkom a tiež zástupcom ceremonára v jeho neprítomnosti. Ceremonár a viceceremonár majú rozdelené úlohy, aby bola liturgia dobre pripravená. Mne bola zverená služba viceceremonára. Bol som ňou poverený predstavenými od Nedele Dobrého Pastiera. Mojou úlohou je pripraviť všetko potrebné na svätú omšu. Nachystať kalich, chlieb, vodu a víno. Spoločne s ceremonárom pripravujem adorácie a pobožnosti. S tým súvisí príprava kadidla, náplecného véla, mikrofónov, sviec, monštrancie a liturgického oblečenia kňaza, prípadne diakona. Táto služba tiež zahŕňa otváranie a zatváranie kostola najmä v nedeľu, keď máme spoločnú svätú omšu s ľudom. Medzi ďalšie úlohy patrí vyhotove-

nie rozpisu, podľa ktorého bhoslovci upratujú našu seminárnu kaplnku. Starám sa tiež o to, aby v sakristii bolo všetko, čo je potrebné. Aby bolo dostatok čis-

tých purifikatorií a lab, aby bol dostatok vína, uhlia, tymiánu, hostií. Ak niečo chýba, idem na nákup a doplním to, čo sa už minulo. Okrem týchto vecí mám tiež na starosti zasadací poriadok v kaplnke. Ak sa v seminárnom kostole konajú rôzne slávnosti, napr. Veni Sacte, Te Deum, udelenie ministérií lektorátu a akolytátu, vtedy prichádza na liturgiu biskup. Samotná príprava na tieto príležitosti je dlhšia a aj zložitejšia. Nesmie sa na nič zabudnúť. Všetko musí byť pripravené tak, aby slávnosť prebiehala plynule a bez zbytočných chýb. V rámci mojej služby je mi veľmi nápomocný spoluhrat - prvák, ktorému je v danom týždni zverená služba kostolníka. Jeho úlohou je zasvietiť svetlá, zapáliť sviečky, odkryť oltár, zapnúť mikrofóny a pravidelne vetrať kaplnku.

Táto služba viceceremonára je zaujímavá a krásna, no niekedy aj namáhavá. Služba pri príprave liturgie nás učí byť zodpovednými. Učí nás precízne pripraviť priestor, ktorý slúži na sprítomnenie Najsvätejšej obety. Keďže sa pripravujeme na kňazstvo, mali by sme vedieť, ako prichystať všetky potrebné veci k náležitému sláveniu svätej omše. Som rád, že sa takýmto spôsobom môžem podieľať na fungovaní seminára a nášho bratského spoločenstva.

PRÁČKY A KUCHYNKA

AUTOR: DÁVID BUZOGAŇ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Po ročnej pauze od štúdií, ktorú som prežil v krásnej obci Jarovnice na pastoračnom ročníku, som sa opäť vrátil do spoločenstva seminaristov. Žijeme tu spolu pod jednou strechou s rovnakým cieľom – rozpoznávať naše povolanie, aby ste raz mohli vy, naši čitatelia, mať vo svojich farnostiach duchovných otcov, ktorí vám budú svojím životom povzbudením na ceste k Bohu. Je to vznešený cieľ - rozpoznávať povolanie - no keďže sme ľudia, musíme sa zaoberať aj tými praktickými vecami.

Každý akademický rok dostane se-

minarista inú službu. Je to služba, ktorá musí byť vykonávaná v každej domácnosti. Ide o starostlivosť o práčovňu, žehliareň, sušiareň a stroje, ktoré sa v nich nachádzajú. Viem, že táto úloha pripadla v domácnostiach skôr mamám alebo manželkám. Lenže tu starostlivosť o nás je len na nás - ako kedysi bola na našich otcov, keď boli na základnej vojenskej službe.

Nie, osobne nežehlím, neperiem a nesuším bielizeň. To si robí každý bohoslovec sám. Mojou úlohou je, aby bol zachovaný istý harmonogram, poriadok a čistota na tieto potrebné činnosti. V kláštoroch, veľkých rehoľných komunitách či spoločenstvách je pranie, žehlenie alebo sušenie bielizne poverený istý člen. Keďže my budeme diecéznymi kňazmi, ktorí nežijú v komunite, musíme sa o tieto veci starať sami. Nejde tu len o to, aby sme vedeli zapnúť práčku či vedeli, ako žehliť. Treba si hlavne zmanažovať čas a mať pozitívny návyk, aby sa tieto činnosti nestali pre nás „nočnou morou“, ale normálnou súčasťou života. Veď domáce gazdinky dobre vedia, o čom píšem. A tu je príležitosť na našu ľudskú formáciu, ktorá hrá dôležitú úlohu v kňazskom živote na fare, ale hlavne v seminári.

Tak a už to viete! Nestarajú sa o nás gazdiné ani mamy, ale snažíme sa o seba postarať sami. Preto vás pokorne prosím o modlitby, aby sme sa stávali zrelými bohoslovcami, ktorí budú čoskoro žiť spolu s vami v našich farnostiach ako kňazi.

Miništrantská univerzita 2018

AUTOR: MATEJ FUTEJ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Tak ako po minulé roky, aj tento rok sme sa v prvej polovici júla mnohí vrátili do seminára. Dôvodom tohto návratu bolo organizovanie ďalšieho ročníka Miništrantskej univerzity, ktorá sa uskutočnila od 16. do 20. júla 2018. Univerzita bola určená pre chlapcov – miništrantov Košickej arcidiecézy vo veku od 10 do 14 rokov. Počas celého týždňa sme sa miništrantom snažili priblížiť život jednotlivých patriarchov od Abraháma po Mojžiša. Okrem tohto zoznamovania sa boli pre miništrantov pripravené

rôzne zábavné súťaže, športové aktivity i menšia túra spojená s *opekačkou*. Všetci účastníci boli hneď v prvý deň rozdelení do skupín, ktoré viedli bohoslovci, a počas celého týždňa medzi sebou súťažili. Chlapci si precvičili svoje orientačné schopnosti v meste, odohrali medzi sebou futbalový turnaj a vyskúšali si aj streľbu z luku. Okrem toho ich čakalo aj krátke „liturgické okienko“, v ktorom si pripomenuli niektoré dôležité zásady liturgie. Chlapci taktiež navštívili vežu Dómu sv. Alžbety a následne absolvo-

vali prehliadku katedrály s výkladom. Nezabudli sme ani na duchovný program, ktorý pozostával z každodennej svätej omše, ktorú celebrovali predstavení kňazského seminára, spoločných ranných a večerných modlitieb a moderovanej adorácie. Po celom namáhavom týždni sme sa v piatok presunuli do Kaplnky sv. Michala, kde sme sa spoločne pomodlili modlitbu svätého ruženca a následne sme slávili záverečnú svätú omšu, ktorej predsedal Mons. Marek Forgáč, košický pomocný biskup, spoločne s duchovným otcom Štefanom Novotným, rektorom seminára. Po svätej omši otec biskup prijal miništrantov na arcibiskupskom úrade, kde bolo pre nich pripravené malé občerstvenie. Celú univerzitu sme uzavreli v seminárnej jedálni, kde bola počas obeda tohtoročná Miništrantská univerzita vyhodnotená.

Odvážni mladí sa stretli v Prešove

AUTOR: JAROSLAV GROCKÝ A VALENTÍN HARNIČÁR

FOTO: INTERNET

Jednou z najväčších udalostí pre mládež počas uplynulých letných prázdnin bolo nepochybne Národné stretnutie mládeže P18, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 26. až 29. júla. Po posledných dvoch národných stretnutiach v Ružomberku a v Poprade sa dejiskom tohtoročného stretnutia stalo druhé najväčšie mesto našej arcidiecézy – Prešov. Toto niekoľkodňové podujatie bolo vyvrcholením tzv. Odvážneho roka, počas ktorého sme sa mohli prostredníctvom katechéz viac zamýšľať nad témou odvahy. Záujem o toto stretnutie sa prejavil v počte zúčastnených mladých, ktorých bolo zhruba 4 500, nehovoriac o niekoľkých stovkách kňazov a rehoľníkov. Počas týchto dní nás svojou prítomnosťou poctili takmer všetci slovenskí biskupi, ktorí mali pre nás pripravené katechézy, slávlili s nami Eucharistiu a ukázali, že sú duchom mladí a patria medzi nás. Tohto stretnutia sme sa zúčastnili aj my, bohoslovci. Niektorí sa zapojili ako animátori, ďalší poslúžili v liturgickom tíme, iní zas priložili ruku k dielu manuálnou prácou a šoférom. Našli sa však aj takí, ktorí sa prihlásili ako účastníci a boli súčasťou každodenných aktivít v skupinkách.

la „celú paletu“ možností duchovného pookriatia: adoráciu, hudobno-slovné pásmo, mariánsku modlitbu a množstvo ďalších aktivít. Každý šiel za tým, čo mu je najbližšie. Piatkový večer patrila krížovej ceste v amfiteátri, ktorú pripravil náš pomocný biskup Mons. Marek Forgáč. Jadro sobotňajšieho programu tvorilo podujatie EXPO po-

volaní, počas ktorého dostali návštevníci možnosť spoznať rôzne rehoľné komunity a spoločenstvá, medzi nimi bol aj náš kňazský seminár. Večernú modlitbovú vigíliu si pripravilo spoločenstvo Rieka života s pátrom Michalom Zamkovským. P18 vyvrcholilo v nedeľu slávením slávnostnej svätej omše na námestí pred Konkatedrálou sv. Mikuláša. Celebroval ju bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský.

Na príprave a realizácii sa podieľali stovky ľudí počas celého roka, nehovoriac o bezprostrednej duchovnej príprave, ktorej sa zúčastnilo cca 500 dobrovoľníkov.

Celá P18-tka bola nádhernou oslavou viery. Mladí ľudia vydali pred celým Slovenskom svedectvo o tom, že Cirkev je živá a radostná a že všetkým nám ide o jeden cieľ – osláviť Boha. Veríme, že aj toto národné stretnutie mládeže si Pán použil na to, aby pozval ďalších ochotných ľudí do svojej služby a vzbudil v nich túžbu zasvätiť sa mu osobitným spôsobom, či už v kňazstve, alebo v reholi. My sme odišli z tohto stretnutia veľmi povzbudení a už teraz sa tešíme na ďalšie národné stretnutie mládeže.

Program počas P18 bol nesmierne pestrý. Vrcholom dňa bola vždy svätá omša. Úvodnú celebraz bol náš otec arcibiskup metropolita Mons. Bernard Bober, piatkovú svätú omšu spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka. V sobotu bola na programe gréckokatolícka svätá liturgia, ktorú slúžil prešovský arcibiskup metropolita Mons. Ján Babjak. Štvrtková N(m)oc modlitby nám ponúk-

„TRADÍCIE ZACHOVÁVAŤ...“

AUTOR: MILOŠ JAKLOVSKÝ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Všeobecná mienka vraví, že svätosť je len pre zasvätených a futbal iba pre futbalistov. No ani jedno ani druhé nie je pravda. A nám sa to podarilo dokázať. Ale čím je tento futbal zvláštny, čím sa odlišuje od tých ostatných futbalových zápasov?

V prvom rade sa odlišuje tým, že ho naozaj nehrali futbalisti. Pomaly si pozrite fotku. Jednu tvár za druhou. A skúste uhádnuť, kto to na tej fotke v skutočnosti je. Ak vaša odpoveď znie bohoslovci, tak mám pre vás potešujúcu správu. Našli ste správnu odpoveď.

Aby sme neostali iba pri fotke, tak sa posuňme ďalej. Pokojne však môžete ostať sedieť. Okrem štúdia, ktoré je pre nás veľmi dôležité, nezabúdame na voľnočasové aktivity. Jedni chodia na prechádzky, iní športujú, čítajú, nakupujú... Peknou tradíciou v našom spoločenstve je, že hneď v úvode roka, keď k nám prídu prváci, vyzveme ich na futbalový zápas. To sa uskutočnilo aj tohto roku. Oni veľmi radi prijali túto výzvu a s úsmevom na tvári nastúpili na ihrisko. Tohtoročný futbalový zápas sme nehrali na veľkom trávnom ihrisku, ale našli sme telocvičňu, väčšiu od tej našej. Stretli sme sa na Spojenej škole

svätých Košických mučeníkov na Sídlišku KVP v Košiciach.

Vaša otázka, či hrali všetci, aj tí, ktorí o futbale vedia len to, že sa hrá s loptou, je namieste. Odpoveď znie: áno. Jeden za všetkých, všetci za jedného. V tomto duchu všetci prváci nastúpili proti bohoslovcovi z vyšších ročníkov. Zaujímá vás výsledok? Na ten si budete musieť ešte chvíľku počkať.

Začali sme zľahka a každý, mladší či starší, sa zoznamoval s doposiaľ neznámym ihriskom. Brankári sú na svojich miestach. Hráči obsadzujú svoje pozície. Rozhodca zapísal a hra sa začala. Po prvom polčase sa na hráčoch prejavili prvé známky únavy. To však nikoho neodradilo od toho, aby sa v zápase pokračovalo.

Prešiel aj druhý polčas a zápas mal víťaza. Hoci chlapci prváci tvrdo bojovali a chceli vyhrať, predsa ich starší prestrieľali a stali sa víťazmi tohtoročného futbalového turnaja prvákov proti výberu seminára.

Chcem sa poďakovať prvákovi za prijatie výzvy a nezlomnosť na ihrisku. Ďakujem aj výberu seminára za potvrdenie a zvládnutie predzápasových prognóz a nášmu diakonovi Ferkovi, ktorý prevzal úlohu rozhodcu.

AK CÍTIŠ TÚŽBU PO POSVÄTNEJ SLUŽBE
BOHU,
PRIDAJ SA K NÁM

VIAC SA DOZVIEŠ V QR KÓDOCH:

PROPEDEUTIKUM
(PRÍPRAVNÝ ROČNÍK)

TERMÍNY PRVÉHO
KONTAKTU

!!! SÚŤAŽ !!!

Drahí čitatelia, ak sa chcete zapojiť do našej súťaže, vyriešte túto osem-smerovku a správnu odpoveď spolu s vašimi kontaktnými údajmi nám zašlite buď na e-mailovú adresu casopisboromeo@gmail.com, alebo poštou na adresu: Časopis Boromeo, Kňazský seminár, Hlavná 91, 042 03 Košice, a to najneskôr do 13. januára 2019. Zo všetkých správnych odpovedí vyžrebujeme troch z vás, ktorí budú odmenení vecnými cenami. Výhercov zverejníme na internetovej stránke www.kske.sk.

D	I	E	V	Č	A	K	R	A	J	R	Á	T	L	O
I	A	B	A	L	R	E	P	Á	P	E	Ž	U	E	R
A	Ď	R	Ľ	A	L	I	A	T	N	K	Ž	M	E	A
Ľ	H	E	C	I	Š	O	K	K	O	I	O	I	L	Ť
K	E	A	K	R	Á	S	A	R	Í	R	M	I	Š	S
A	S	V	V	V	Ä	T	T	Í	O	N	S	E	Ť	O
L	I	E	B	D	O	O	J	B	B	D	N	A	S	N
E	B	L	A	H	O	R	E	Č	E	N	I	E	O	Č
S	V	A	T	I	K	Á	N	O	T	M	S	N	D	E
K	E	Š	I	T	N	A	R	F	A	V	Ä	T	A	V
Č	I	S	T	O	T	A	Ý	E	I	N	A	V	R	T

BLAHOREČENIE – BOROMEO – ČISTOTA – DAR – DENNÍK – DIAĽKA –
DIEVČA – FRANTIŠEK – JEŽIŠ – KOŠICE – KRAJ – KRÁSA – ĽALIA – MIER
– OBETA – ODVAHA – OLTÁR – OTROK – PÁPEŽ – PERLA – RADOSŤ –
RELIKVIE – RODINA – SEMINÁR – SILA – TRVANIE – Vatikán – VEČNOSŤ

pripravil: Jaroslav Grocký

Vtipy :)

Spracoval: Štefan Baláz

Starý otec sa pýta vnuka:

- Janko, ako ďaleko si s tou angličtinou?
- No, zatiaľ viem povedať iba dobrý deň, ďakujem a prosím...
- To je výborné! Veď doteraz si to nevedel ani po slovensky.

ka tleskne plutvami a muž je doma, aj s peniazmi. Tretí hovorí: „Mne je tu teraz smutno, chcem aby sa tí dvaja vrátili.“ Rybka tleskne plutvami a muži sú späť.

- Pán doktor, pán doktor, podarila sa operácia?
- Nehovorte mi pán doktor, ja som svätý Peter!

Chváli sa muž svojmu kamarátovi:

„Počúvaj, ja mám rozprávacie hodiny.“

Jeho kamarát sa čuduje: „Čo?! Rozprávacie hodiny?! Neverím!“ Muž vystrčí hlavu z okna a začne nahlas hulákať: „Halóóóó! Hááálóóó!“ Tu sa otvorí susedovo okno a zaznie: „Bud' ticho, lebo zavolám policajtov, sú dve hodiny ráno!“

Traja muži sa plavili na Karibik, ale cestou ich zachytila silná búrka a loď sa potopila. Muži ostali uprostred mora iba v záchranných vestách.

Keď už omdlievali od únavy, zrazu k nim priplávala zlatá rybka a hovorí im: „Bud'te pozdravení námorníci, každému z vás splním jedno želanie.“

Začal prvý: „Ja sa chcem hneď teraz vrátiť domov!“

Rybka tleskne plutvami a muž je doma.

Druhý pokračuje: „Ja sa tiež chcem hneď teraz vrátiť domov, ale k tomu chcem byť aj bohatý!“ Ryb-

Slimáky sa rozhodli usporiadať grilovačku. Všetko si nachystajú a začnú piecť klobásky, ale zistia, že nemajú chlieb. Tak pošlú najmladšieho do obchodu. Čakajú deň, dva a keď ani na tretí stále neprichádza, tak sa dohodnú, že si už tie klobásky dajú, lebo sa pokazia. Vtom sa vynorí mladý slimák a pýta sa: „Chlapi, chcete čierne alebo biely?“

